

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Ond No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonement ta fl. 2.— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Hoedenprijzen.

De laatste uitvoerstatistiek over het 2e kwartaal van dit jaar wijst uit, dat er gedurende die 3 maanden 31.212 dozijn hoeden zijn uitgevoerd tot een aangegeven waarde van f 146.064 tegen 30.692 dozijn over het eerste kwartaal met een waarde van f 227.814.— Deze staat heeft bij velen teleurstelling gewekt, omdat zij naast een vooruitgang van ruim 500 dozijn een waardevermindering van bijna f 82.000 aanwijst.

Om wille van het hoge belang van den bloei onzer volksindustrie hebben wij de laatste weken de volle aandacht gewijd aan deze zaak en ter nadere verklaring van dit voor sommigen raadselachtige verschijnsel ook van de meest bevoegde zijde alle gewenschte inlichtingen ontvangen, die een nieuw licht werpen op den tegenwoordigen stand onzer industrie en den uitvoer van dit belangrijke artikel.

Reeds sedert lang is door de vaklui opgemerkt, dat voor onze hoeden-industrie het 2e en 3e kwartaal van elk jaar ongunstig afsteekt tegenover het 1ste en laatste kwartaal. Onze exporteurs noemen die kwartalen het *doode seizoen*. Het zijn de maanden, waarin de groote aanvragen uit het buitenland voor de betere kwaliteiten verminderen en ook de prijzen dalen. Dat verschijnsel pleit niet in het minste ten nadele onzer industrie en is zeer goed verklaarbaar en ook heel natuurlijk.

Van April tot September duurt in Europa en in Noord-Amerika het zomerseizoen, dat zijn de maanden, waarin uitsluitend de stroohoeden gedragen worden. De kooplieden in het buitenland hebben lang vóór dien tijd hun groote bestellingen gedaan. Zij zijn ruim voorzien van voorraad.

Nog grooteren toevoer gedurende de zomermaanden in te slaan, zou doelloos zijn en ook te veel risico opleveren. Het ligt dus geheel voor de hand, dat de prijzen noodzakelijkerwijze moeten dalen. Want het aanbod overtreft de vraag naar het artikel.

Wil men een zuiver overzicht hebben over den loop der marktprijzen onzer hoeden gedurende het gehele jaar, dan moet men alle weeklijsten van den *Handelsbond* in één tabel naast elkander te zamen voegen. Dan ziet men onmiddellijk de waarheid van het bovenvermelde feit. De

soorten No 3, 3 (gebl.), 5, 13, en 15, die in het eerste kwartaal gerekend een vaste prijs hadden en zelfs in waarde stegen, werden in het 2e kwartaal in het geheel niet gevraagd. Dat zijn dus hoeden, waarvan de waarde varieert tusschen f 9 en f 18 per dozijn. De uitvoer daarvan hield dus in dat 2e kw. ook zoo goed als geheel op. Dat gemiddeld verschil van ruim f 13 per dozijn geeft dus op de enkele duizend dozijn dezer hoeden, die in dat kw. niet werden uitgevoerd, een zeer gevoelige daling van het gehele uitvoercijfer. Van enkele andere betere soorten bleef wel is waar de uitvoer (hoewel veel minder) toch aanhouden, maar de waarde dezer hoeden onderging een aanmerkelijke prijsverlaging.

Zoo b. v. daalde No. 6, in het 1ste kw. geprijsd op f 11.— en f 11.25, in het 2e kw. opeens tot f 7.50 en f 7.

No. 8 van f 12.50 en f 13.— daalde tot f 9.— No. 10 van f 14.— en f 15.— daalde tot f 12.— No. 12 van f 17.— en f 18.— tot f 13.50.

Van deze soorten krijgt men zoo doende en door de verminderde hoeveelheid en door de sterke daling der prijzen over de eettelijke duizend dozijn opnieuw een geweldige vermindering van het totale uitvoerbedrag, vergeleken met het eerste kwartaal.

Mathematisch zuiver is natuurlijk het juiste verschil van f 82.000 nooit te verklaren, te minder nog als men hierbij in het oog houdt, dat van de zijde der exporteurs eenige willekeur bij hun opgaven der waarde aan ons kantoor der douane nooit is uitgesloten (en uit deze opgaven moet onze uitvoerstatistiek worden samengesteld), ten andere zijn er altijd nog eenige kooplieden, die de hoeden ver beneden de marktprijzen opkopen en die dus de vlechtsters niet uitbetalen wat hun toekomt.

Onloochenbaar is het dus, dat door de verandering van het seizoen de marktprijzen dalen en logisch volgt daaruit evenzeer, dat onze uitvoerstatistiek noodzakelijk den terugslag daarvan moet ondervinden.

Een oppervlakkige beschouwer zal het misschien vreemd vinden, wanneer de markt in het 2e kw. aldus verslapt, hoe het dan mogelijk was, dat de totale hoeveelheid der uitgevoerde hoeden nog ruim 500 dozijn méér beliep dan in het eerste kwartaal. Doch ook hiervan is de reden zeer eenvoudig. Wat er minder aan *finere* hoeden is uitgevoerd, is in dit 2e kwartaal zooveel te meer verzonden aan goedkoopere soorten, z.g. *stapelhoeden*. Voor een groot gedeelte heeft daartoe zeer waarschijnlijk ook het slechte stroo meegewerkt, waarover zo lang geklaagd is.

Voor zoover deze *stapel- of standaardhoeden* echter betreft — dat zijn de goedkoopste soorten van No. 1 en 2 die bijna uitsluitend naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika worden uitgevoerd, — verhoudt de zaak zich geheel anders. Voor deze hoeden is de invloed van het seizoen veel minder, omdat deze soort in de Zuidelijke Staten nagenoeg het gehele jaar door gedragen worden voornamelijk door de arbeiders op de plantages, zoodat de vraag naar deze hoeden ook in de zomermaanden geregeld blijft voortduren. Werkelijk zijn deze hoeden dan ook weinig in prijs gedaald. No. 1 begon in Januari met f 3.75, steeg in datzelfde kwartaal gedurende 3 weken tot f 4.62 en daalde de laatste week tot f 4.— In het 2e kwartaal schommelde de prijs der zelfde hoeden van f 4.— tot f 4.12½ en daalde in de laatste week tot f 3.75, waarop ze nog staan.

No. 1 (gebleekt) maakte juist dezelfde verandering mede. Voor No. 2 was de verhouding zelfs zeer gunstig. Van f 4.62½ in Januari, steeg de prijs tot f 5.50, om weer te dalen tot f 5, terwijl gedurende het gehele 2e kwartaal de prijs dezer hoeden zich constant op f 5.50 gehandhaafd heeft.

Nog iets zeer opmerkelijks en verrassends valt er uit deze complete tabel der weeklijsten van den *Handelsbond* te besluiten. De soort No. 4, in Januari begonnen met f 6.50, steeg op het einde van het 1ste kw. tot f 6.75 en f 7 en heeft zich gedurende dit 2e en 3e kw. onveranderlijk op diezelfde hoogte weten te handhaven.

Hetzelfde valt te zeggen van No. 7, dat slechts de twee eerste weken in Januari voor f 10 geprijsd stond en daarna daalde tot f 9 en tot heden toe op f 9 gebleven is.

Ook No. 9 is sinds Januari tot heden nog niet van zijn oorspronkelijke prijs van f 12.50 afgebracht geworden. En dat betekent tegelijk, dat er ook geregelde verkoop was voor die hoeden. De hoeden van No. 11, begonnen met f 13.50 en daarop gebleven gedurende het eerste kw., daalden in het 2e kw. tot f 12.50, doch staan sinds Juli weer geregeld tot zelfs voor f 15.— genoteerd. Daar volgt dus uit, dat de vlechtsters zich speciaal op dergelijke soorten, die blijken *marktvast* te zijn, moeten toeleggen. Die wekelijksche marktberichten zijn veel leerzamer dan de meeste menschen bevroeden.

z.g. *stapelhoeden*. Voor een groot gedeelte heeft daartoe zeer waarschijnlijk ook het slechte stroo meegewerkt, waarover zo lang geklaagd is.

Voor zoover deze *stapel- of standaardhoeden* echter betreft — dat zijn de goedkoopste soorten van No. 1 en 2 die bijna uitsluitend naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika worden uitgevoerd, — verhoudt de zaak zich geheel anders. Voor deze hoeden is de invloed van het seizoen veel minder, omdat deze soort in de Zuidelijke Staten nagenoeg het gehele jaar door gedragen worden voornamelijk door de arbeiders op de plantages, zoodat de vraag naar deze hoeden ook in de zomermaanden geregeld blijft voortduren. Werkelijk zijn deze hoeden dan ook weinig in prijs gedaald. No. 1 begon in Januari met f 3.75, steeg in datzelfde kwartaal gedurende 3 weken tot f 4.62 en daalde de laatste week tot f 4.— In het 2e kwartaal schommelde de prijs der zelfde hoeden van f 4.— tot f 4.12½ en daalde in de laatste week tot f 3.75, waarop ze nog staan.

No. 1 (gebleekt) maakte juist dezelfde verandering mede. Voor No. 2 was de verhouding zelfs zeer gunstig. Van f 4.62½ in Januari, steeg de prijs tot f 5.50, om weer te dalen tot f 5, terwijl gedurende het gehele 2e kwartaal de prijs dezer hoeden zich constant op f 5.50 gehandhaafd heeft.

Nog iets zeer opmerkelijks en verrassends valt er uit deze complete tabel der weeklijsten van den *Handelsbond* te besluiten. De soort No. 4, in Januari begonnen met f 6.50, steeg op het einde van het 1ste kw. tot f 6.75 en f 7 en heeft zich gedurende dit 2e en 3e kw. onveranderlijk op diezelfde hoogte weten te handhaven.

Hetzelfde valt te zeggen van No. 7, dat slechts de twee eerste weken in Januari voor f 10 geprijsd stond en daarna daalde tot f 9 en tot heden toe op f 9 gebleven is.

Ook No. 9 is sinds Januari tot heden nog niet van zijn oorspronkelijke prijs van f 12.50 afgebracht geworden. En dat betekent tegelijk, dat er ook geregelde verkoop was voor die hoeden. De hoeden van No. 11, begonnen met f 13.50 en daarop gebleven gedurende het eerste kw., daalden in het 2e kw. tot f 12.50, doch staan sinds Juli weer geregeld tot zelfs voor f 15.— genoteerd. Daar volgt dus uit, dat de vlechtsters zich speciaal op dergelijke soorten, die blijken *marktvast* te zijn, moeten toeleggen. Die wekelijksche marktberichten zijn veel leerzamer dan de meeste menschen bevroeden.

Een oppervlakkige beschouwer zal het misschien vreemd vinden, wanneer de markt in het 2e kw. aldus verslapt, hoe het dan mogelijk was, dat de totale hoeveelheid der uitgevoerde hoeden nog ruim 500 dozijn méér beliep dan in het eerste kwartaal. Doch ook hiervan is de reden zeer eenvoudig. Wat er minder aan *finere* hoeden is uitgevoerd, is in dit 2e kwartaal zooveel te meer verzonden aan goedkoopere soorten, z.g. *stapelhoeden*. Voor een groot gedeelte heeft daartoe zeer waarschijnlijk ook het slechte stroo meegewerkt, waarover zo lang geklaagd is.

Voor zoover deze *stapel- of standaardhoeden* echter betreft — dat zijn de goedkoopste soorten van No. 1 en 2 die bijna uitsluitend naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika worden uitgevoerd, — verhoudt de zaak zich geheel anders. Voor deze hoeden is de invloed van het seizoen veel minder, omdat deze soort in de Zuidelijke Staten nagenoeg het gehele jaar door gedragen worden voornamelijk door de arbeiders op de plantages, zoodat de vraag naar deze hoeden ook in de zomermaanden geregeld blijft voortduren. Werkelijk zijn deze hoeden dan ook weinig in prijs gedaald. No. 1 begon in Januari met f 3.75, steeg in datzelfde kwartaal gedurende 3 weken tot f 4.62 en daalde de laatste week tot f 4.— In het 2e kwartaal schommelde de prijs der zelfde hoeden van f 4.— tot f 4.12½ en daalde in de laatste week tot f 3.75, waarop ze nog staan.

No. 1 (gebleekt) maakte juist dezelfde verandering mede. Voor No. 2 was de verhouding zelfs zeer gunstig. Van f 4.62½ in Januari, steeg de prijs tot f 5.50, om weer te dalen tot f 5, terwijl gedurende het gehele 2e kwartaal de prijs dezer hoeden zich constant op f 5.50 gehandhaafd heeft.

Nog iets zeer opmerkelijks en verrassends valt er uit deze complete tabel der weeklijsten van den *Handelsbond* te besluiten. De soort No. 4, in Januari begonnen met f 6.50, steeg op het einde van het 1ste kw. tot f 6.75 en f 7 en heeft zich gedurende dit 2e en 3e kw. onveranderlijk op diezelfde hoogte weten te handhaven.

Hetzelfde valt te zeggen van No. 7, dat slechts de twee eerste weken in Januari voor f 10 geprijsd stond en daarna daalde tot f 9 en tot heden toe op f 9 gebleven is.

Ook No. 9 is sinds Januari tot heden nog niet van zijn oorspronkelijke prijs van f 12.50 afgebracht geworden. En dat betekent tegelijk, dat er ook geregelde verkoop was voor die hoeden. De hoeden van No. 11, begonnen met f 13.50 en daarop gebleven gedurende het eerste kw., daalden in het 2e kw. tot f 12.50, doch staan sinds Juli weer geregeld tot zelfs voor f 15.— genoteerd. Daar volgt dus uit, dat de vlechtsters zich speciaal op dergelijke soorten, die blijken *marktvast* te zijn, moeten toeleggen. Die wekelijksche marktberichten zijn veel leerzamer dan de meeste menschen bevroeden.

Een oppervlakkige beschouwer zal het misschien vreemd vinden, wanneer de markt in het 2e kw. aldus verslapt, hoe het dan mogelijk was, dat de totale hoeveelheid der uitgevoerde hoeden nog ruim 500 dozijn méér beliep dan in het eerste kwartaal. Doch ook hiervan is de reden zeer eenvoudig. Wat er minder aan *finere* hoeden is uitgevoerd, is in dit 2e kwartaal zooveel te meer verzonden aan goedkoopere soorten, z.g. *stapelhoeden*. Voor een groot gedeelte heeft daartoe zeer waarschijnlijk ook het slechte stroo meegewerkt, waarover zo lang geklaagd is.

Nog altijd is onze industrie in haar opkomst. Eerst nu beginnen wij langzamerhand de grillen en eischen der markt te leeren kennen. Met die markt moeten wij noodzakelijk rekening houden.

Onze uitvoerstatistiek, vooral wat de stroohoeden betreft, moeten met studie en vooral niet oppervlakkig worden aangestaard. Men zal ons niet gelooven. En toch diezelfde cijfers van den uitvoer der stroohoeden van dit jaar vergeleken met de vorige jaren, zijn zelfs zeer *bemoedigend*. Zij bewijzen met zekerheid, dat wij onder ieder opzicht vooruitgaan.

Wij kunnen dit onbetwistbaar bewijzen uit de statistieken der drie laatste jaren. Omdat in de jaren vóór 1910 bij den uitvoer der hoeden dikwijls werd opgegeven per *kisten*, waarvan de werkelijke inhoud niet werd geboekt, is met de jaren vóór 1910 geen nauwkeurige en betrouwbare vergelijking mogelijk.

Daarom laten wij de jaren vóór 1910 buiten beschouwing. Om de bovenvermelde reden moeten wij, om een zuiver punt van vergelijking te hebben, niet een kwartaal gaan vergelijken met het onmiddellijk voorgaande, maar met het overeenkomstige kwartaal van één of 2 jaar te voren. Dan eerst krijgen we een zuivere verhouding.

Van dien kant gezien, vertoont onze hoedenuitvoer een zeer gunstigen vooruitgang zoowel wat de *hoeveelheid* als wat de waarde betreft. Men behoeft hiervoor slechts de onderstaande cijfers na te gaan.

Er werden uit onze kolonie aan stroohoeden uitgevoerd in het 1ste KWARTAAL van:

	dozijn	waarde	gemiddelde waarde per dozijn
1910	18.658	f 53.165	f 2.85
1911	32.633	111.032	3.40
1912	30.692	227.814	7.42

in het 2de KWARTAAL			
	dozijn	waarde	gemid. waarde per dozijn.
1910	13.932	41.208	2.90
1911	21.172	74.371	3.50
1912	31.212	146.064	4.64

in het 3e KWARTAAL.			
	dozijn	waarde	gemid. waarde per dozijn.
1910	16.892	51.368	3.04
1911	27.937	100.062	3.58
1912			

in het 4de KWARTAAL			
	dozijn	waarde	gemid. waarde per dozijn.
1910	21.083	67.997	3.22
1911	26.422	147.528	5.58
1912			

Een zeereis is een ellendig iets. Als je aan wal bent, dan moet je weer je vijand gaan opzoeken en dikwijls nog hard lopen om niet te laat te komen. En ik stapte weer van den steiger af, pontte weer naar het schip en daar was ik weer op de „Dreadnought.” Waar moest het heen?

Naar St. Thomas.
Hoelang zal het duren, kapitein? I don't know.

Ja, zie je, alles hangt af van den wind. Wat is de mensch toch machteloos!

Aan alles wordt men gewoon, ook aan zeeziek zijn, en het lolligste is, dat als men gewoon is aan zeeziek zijn, is men het niet meer. Zóó ging het mij. De ziekte verdween en al eens kwam het denk- en spraakvermogen terug en ik zag...Castro!! Je moet dan weten, dat er een reiziger aan boord was, die Duitsch, Engelsch, Fransch, Spaansch, Italiaansch en misschien nog meer sprak. Een kleine man met veel geld, rookte sigaretjes, at de scheepskost mee als een kajuitsjongen, en vertoonde bij dat alles zulke allures van een deftige komaf, dat je warempel niet begreep, wat voor mensch dat was.

Zijn naam kan ik mij niet herinneren, maar ik vond het typisch toen iemand mij zeide, dat die persoon den

Totaal			
1910	70,566	213,650	3,03
1911	108,164	432,993	4.—
1912			
1e 2e kw	61,904	373,878	6,04

Zooals dus onloochenbaar vaststaat heeft er een gestadige stijging zoowel in hoeveelheid als in waarde plaats gehad en dat is het beste bewijs voor den zekeren vooruitgang onzer industrie. Aan tijdelijke schommelingen is iedere markt onderhevig, dus zeker ook die der hoeden. Een korte prijsvermindering moge al minder aangenaam zijn of ongelegen komen, reden ter verontrusting bestaat er volstrekt niet.

De Nieuwe Ontwerpen

IN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Memorie van Antwoord.

Keur ter aanvaarding der Keur, regeltende de Straatpolitie op het eiland Curaçao (P. B. 1891 No. 14).

De Gouverneur meent niet te kunnen toegeven, dat de slechte toestand der wielen van de handkarren zou te wijten zijn aan de wegen, die uit een zachter materiaal dan dat der wielen zijn samengesteld. Ook een vergelijking met de wielen der waterkarren gaat niet op, daar deze laatste een 3 à 4 maal grootere middellijn hebben.

Dat het Bestuur zich de door de wielen der handkarren aangerichte schade niet omvangrijker voorstelt dan zij werkelijk is, blijkt wel het meest overtuigend uit het feit, dat volgens den Raad zelve de bestrating *vooral* te wenschen overlaet in de straatjes, die de Handelskade met de Heerenstraat verbinden, waar het meest gebruik wordt gemaakt van de genoemde handkarren. Juist die bestratingen toch werden in dit en 't vorige jaargrootendeels vernieuwd. Men vergelijke deze bestratingen eens met die van de Prinsensstraat, welke 3 jaren geleden vernieuwd werd.

Afgezien van de hoge kosten der voortdurende herstellingen zal men in de door de handkarren bereden straten nimmer tot een goede bestrating kunnen geraken, zoolang geen einde wordt gemaakt aan het

bijnaam heeft van.....Castro.

Overigens een goede kerel, waar ik niet graag kwaad van zal spreken, maar die toch is what you call: een type.

St. Thomas in 't zicht! Ach wat had ik een honger met al die ongenietbare scheepskost op mijn bord en niets in mijn maag. Blijf, dol blij, dat ik weer eens aan wal kan gaan. St. Thomas is een aardig plaatsje, en leerzaam ook.

Weet je voor wie?

Voor de commissie-in-spe tot bevordering van 't vreemdelingenverkeer. Primo dat hotel! Kent U 't Grand Hotel in St. Thomas? Dat is de moeite waard. Zoo iets noem ik chik, up to date, comfortable; en de consumptie uitstekend en niet te duur.

Een prachtige galerij, groote zaal en een diner naar verkiezing.

En hoe kom je daar? Als je wil met een rijtuigje. Zie je, die staan daar in St. Thomas op de straat als in Holland een omnibus. Die zijn alouder voor een uur of langer of korter. Dat moest in Curaçao ook zoo zijn, minstens als er booten aankomen.

Het was juist Zaterdag. Een tref (ten minste wat het straatleven aangaat). Des avonds was het daar toch even druk als in Rotterdam op de drukste straten—ongelogen. En hier

Sint Martijnsche Flikjes en Flokjes.

Het zal nu zoowat — laat eens kijken — een 25 jaar geleden zijn, dat ik een comédie-stuk zag, koddig, grappig, maar gepast natuurlijk — ongepaste aardigheden te zien komt niet te pas om later niet onpasselijk te doen, weet je — en dat stuk heette „Flik en Flok”.

Flik was door zijn vrouw de deur uitgemeeten en moest zijn fortuin maar zoeken, doch gelukkig kwam Flok hem te hulp en zij gingen een reisje maken te land en te zee en met de luchtballon in de lucht. Ik zeg het je, een leuk, aardig stuk, maar gepast en je kreeg er te zien van alles en nog wat. Het was een kermis-stuk, weet je, in de Rotterdamse schouwburg d. w. z. dat het juist niet zoo litterarisch-schoon was, maar toch mooi door de decors en costumes etc. A thing of beauty is a joy for ever en daarom geniet ik er nu nog van plus minus 25 jaar. Hm! hm! Daarom zou ik ook als titel kunnen zetten „St. Martijnsche dities en datjes”, maar met dat opschrift gevoel ik mij als klein duitje in de zevenmijls-laars van Jan Paul.

Derhalve „quod scripsi, scripsi”.

Het ging mij dan als Flik. Uit het land gezet? — pardon, heelemaal niet er uitgezet maar er onder geleide uitgebracht. Het was Dinsdag 30 Mei des namiddags circa 5 uur. De vergadering op de „Club Gezelligheid” was toen reeds afgelopen. Maar dat doet niets ter zake. De geleiders waren talrijk, vele vrienden, een pontje vol; en daar deinden wij, links rechts, links rechts naar de „Dreadnought”. Een licht bonsje tegen de witte bak en ik voelde een por in mijn rug, die mij maande naar boven te gaan, het pontje uit, de bark in, *immer weiter, immer weiter*. Ha, daar stond op de bark, tot zinkens toe geladen, mijn dikke vriend, Mijnheer „Botica Central”. Alleen de gedachte daaraan reeds doet mij nog genoegen; zoo'n iemand telt voor tien anderen, zoo'n handdruk vergeet je niet meer en je neemt het mee als een zoete herinnering aan Curaçao.

De kapitein, een uitstekend man, een Amerikaan, die weet dat time money is, laat een ieder op schip en aan wal voor wat hij is, en de zeilen worden gebeschen, de touwen gaan los, de bodem begint te leven, en langzaam gaat het vooruit. Adios, menschen en ezels en paarden en gebouwen, adios tot ziens!!! En terwijl alles in beweging is buiten den mensch, komt er ook een eigen-

aardig leven in hem, een iets-gevoel dat men niet kort kan zeggen, maar alleen uitdrukken in lange woorden, die schrik en ontsteltenis brengen bij de omstaanders. O, wee de mensch die dan niet op een eerbiedigen afstand blijft, hij zal het bezuren zich gewaagd te hebben in uwe nabijheid.

En meedoogenloos gaat de bark voort. Gaat er maar af, dan staat je naam in de krant onder de doodsberichten en je zelf bent voor de haaien. Maar aan alles komt een eind — Bonaire in 't zicht,..... Bonaire bereikt..... Bonaire afgestapt.

Van al de reizigers aan boord word ik alléén afgehaald met een rijtuig. Mooi hé! Zoo een met gummi-banden. Ach, heere me tijd, wat een dier loopt voor dat karretje! Ik schaamde me er in te zitten. Je kan je hoed best aan zijn ribben ophangen en je paraplue erbij, dacht ik. En zóó was het al twee maanden geleden, wat zal het nu zijn?

Enfin, daar is al veel gegeven, maar het is een druppel in de zee. Maar toch „Bibala reina Wilhelmina, biba”. En verder moest de tocht.

rijden met gebroken en beschadigde wielen.

De Gouverneur blijft het daarom zeer gewenscht achten, dat deze keur tot stand komt.

Memorie van Antwoord.

Keur, houdende regeling van het verkeer op de wegen in verband met het gebruik van motorrijtuigen.

Algemeene beschouwingen.

Het komt den Gouverneur voor, dat het niet overbodig is te doen uitkomen, dat deze keur voor een deel haar ontstaan daaraan te danken heeft, dat, bij de behandeling van de jongste begroting, door den Raad de wensch is geuit, dat het onderhavige onderwerp zou worden geregeld, en dat, zoowel bij het uiteen van dien wensch, als bij de toezegging, dat daaraan zou worden tegemoet gekomen, geen stem zich daartegen heeft verheven.

Dat een regeling van het auto-verkeer voorbarig zou zijn, omdat dit hier, als het ware, nog in zijn kindsheid is, kan de Gouverneur niet toegeven.

Dit verkeer kan misschien zeer spoedig belangrijk toenemen. En hoe eerder het geregeld is, des te beter.

Als de voorschriften terstond, bij het begin van het verkeer, worden gegeven, ontwikkelt zich dit binnen de getrokken grenzen, en raakt het er gemakkelijk aan gewoon.

Worden zij gegeven, als het verkeer zich reeds ontwikkeld heeft, dan kwellen zij, omdat het er niet aan gewend was.

Dat men ook in Nederland een spoedige regeling van dergelijke onderwerpen gewenscht acht, blijkt wel uit de voorgestelde wet op de luchtvaart, die zich daar nog maar zeer weinig heeft ontwikkeld.

Streng kunnen de voorgestelde bepalingen, meent de Gouverneur, niet genoemd worden. Het zijn de gewone voorschriften in het belang der veiligheid en vrijheid van het verkeer die overal worden gegeven.

Als bron bij het ontwerpen van de voorgestelde regeling heeft, behalve het Staatsblad 1905 No. 69, ook gediend het Staatsblad 1905 No. 294.

Naar aanleiding van het verzoek van eenige leden, om de adviezen van den Directeur der Openbare Werken en van den Procureur-generaal te willen overleggen, meent de Gouverneur den Raad te moeten mededeelen, dat het hem, na nadere overweging, niet gewenscht voorkomt, dat, in gewone gevallen, de adviezen van de ambtenaren aan den Raad worden medegedeeld.

De mogelijkheid, dat zulks zal geschieden, zou de ambtenaren in hun vrijheid van spreken tegenover het Bestuur kunnen belemmeren.

Bovendien zou er een scheve verhouding kunnen ontstaan, wanneer tegelijk met de ontwerpen door den Gouverneur ingediend, ook de adviezen, die de ambtenaren dienaangaande aan hem uitbrachten, in den Raad in discussie werden genomen.

Artikelen.

ad. art. 2, 3; en 6. Waar de beslissing over zóóvele en zóó groote belangen, door ons geheele samenstel van wettelijke regelingen heen, in handen van één persoon, met name den Procureur-generaal wordt gesteld, — men denke slechts aan de bevoegdheden hem in het Wetboek van Strafvordering gegeven, — bevremdde het den Gouverneur, dat er leden zijn, die meenen, dat het in strijd zou zijn met het algemeen belang, om het gesloten verklaren van wegen aan het criterium van dien ambtenaar over te laten.

De bevoegdheid om straten te sluiten voor het verkeer met rijen an-

dere voertuigen—waaronder ook motorrijtuigen kunnen gerekend worden, — is reeds in art. 8 der keur, opgenomen in P. B. 1894 No. 11, aan het hoofd der politie gegeven; waarvan niet alleen nooit misbruik is gemaakt, maar slechts een zeer spaarzaam gebruik, om het verkeer niet te belemmeren.

De Gouverneur heeft het echter wenschelijk geacht in deze keur alle bepalingen betreffende motorrijtuigen samen te vatten.

Zoo de Raad van oordeel was, dat de beslissing niet kon worden overgelaten aan den Procureur-generaal, dan moest de afsluiting van straten niet geregeld worden bij een keur, daar het hier geen eigenlijke daad van wetgeving is, maar de beslissing daaromtrent worden in handen gesteld van een andere autoriteit van de uitvoerende macht, b. v. van den Gouverneur, na den Raad van Bestuur te hebben gehoord, of van den Gouverneur, in overeenstemming met het gevoelen van den Raad van Bestuur.

Dan zou de zaak in handen gegeven worden van meer dan een persoon, en tevens het koloniale Staatsrecht geen geweld worden aangedaan.

In de Nederlandsche gemeenten is de onderhavige bevoegdheid gegeven aan Burgemeesters en Wethouders, omdat deze het dagelijksch bestuur, de uitvoerende macht, uitmaken.

ad. art. 4, sub 20. Het afgeven van een nummerbewijs moet dienen om te constateeren, dat het sub 10. bedoelde nummer niet is veranderd. Het afgeven er van is mede in het belang van den houder.

ad. art. 4, sub 40. Vergunning tot gebruik wordt afgegeven, nadat door middel van art. 18, lid 2, is geconstateerd, dat het motorrijtuig aan art. 12 voldoet.

Deze punten kunnen derhalve moeilijk vervallen. Punt 2 is overgenomen uit Staatsblad 1905 No. 69, art. 9, sub 20, en punt 3 uit art. 25 der Verordening van 1911, No. 22.

ad. art. 8, sub 10. Het kan niet worden ontkend, dat deze bepaling wat vaag is; doch krachtens haar karakter en bedoeling kan zijn niet preciezer zijn. Er wordt geen vexatoire toepassing daarvan van den kant der politie gevreesd, en in gevallen waarin de rechter geroepen wordt tot uitlegging, zal zeker naar recht en billijkheid recht worden gesproken.

ad. art. 8, sub 20. Naleving der bepaling, waarvan men een voorbeeld vindt in art. 33, lid 1, der Verordening van 1911, No. 22, zou hier evenals overal elders door de gewone bewijsmiddelen en door vergelijking zijn af te dwingen.

In art. 110 der algemeene politie-verordening van Amsterdam, vastgesteld 26 Maart 1902, wordt verboden op een rijwiel te rijden met grootere snelheid dan waarmede een paard in matigen draf zich voortbeweegt. Een bewijs, dat men ook in Nederland van oordeel is, dat door vergelijking de snelheid te bepalen is.

Als men nu in aanmerking neemt, dat een paard in matigen draf \pm 10 K. M. in het uur aflegt, — een omstandigheid die de Nederlandsche wetgever geleid heeft die snelheid bij de wet van 6 October 1908, Staatsblad No. 313, als minimum-snelheid voor de automobielen binnen de gemeenten vast te stellen, — en dat de Curaçaosche Motortram als regel met een snelheid van gemiddeld \pm 10 K. M. in het uur rijdt, dan zal het niet moeilijk vallen door vergelijking te constateeren of een automobiel sneller dan 12 K. M. in het uur rijdt. Deze snelheid is dan ook in verband met bovengenoemde feiten en in verband met de snelheid van een paard in flinken draf (\pm 12 K. M.

per uur) aangenomen.

Eenigszins moeilijker is de bepaling van 30 K. M. snelheid in de buitendistricten. Doch ook hier is de snelheid van 30 K. M. aangenomen, ten einde een punt van vergelijking te hebben. De automobielen rijden nu toch zelden harder dan 15 à 20 mijl in het uur in de buitendistricten, wat gelijk staat met 27 à 36 K. M. En bovendien kan elke snelheid ook bepaald worden door den tijd te nemen, waarin een zekere afstand is afgelegd en die afstand zoo noodig daarna af te meten.

In de stad rijden de automobielen tegenwoordig zelden met een grootere snelheid dan van gemiddeld 7 mijl per uur. Soms gebeurt het, dat zij in rechte en breede straten even 10 mijl bereiken, maar daar zulke wegen in den regel zeer kort zijn, verminderen zij die snelheid bijna terzelfder tijd als zij bereikt is.

Van de maximum-snelheden door de Nederlandsche gemeenten bepaald, kan ondergeteekende tot zijn leedwezen niet veel opgeven. Wel kan hij mededeelen, dat in Leiden die snelheid bepaald is op 13,5 K. M. en in den Haag op 12 K. M.; en dat er bij de behandeling van laatstgenoemde wet in de afdelingen der Tweede Kamer, leden waren, welke die snelheid voor wegen buiten de gemeenten op 30 à 40 K. M. wilden stellen.

ad. art. 9. In verband met art. 10 is de bedoeling af te leiden, dat in dit artikel het oog gericht is op vee onder geleide. Doch er is geen bezwaar de woorden „en ander vee” te doen vervallen, zooals wordt aangegeven; en dan moet de hierbij gestelde vraag bevestigend worden beantwoord.

ad. art. 16. Deze bepaling is gelijk aan het voorschrift in art. 7 der keur opgenomen in P. B. 1896 No. 15 voor omnibussen aangegeven. Met standplaats innemen wordt bedoeld stationneeren, geregeld staan om passagiers in te nemen; het slaat dus niet op automobielen, die voor een huis een klant of den gebruiker afwacht.

In het belang der openbare veiligheid acht ondergeteekende deze bepaling noodzakelijk. Het is trouwens een voorschrift, dat overal wordt gegeven.

Opneming van een bepaling als die van art. 39 van de keur, opgenomen in P. B. 1891 No. 12, komt ook den ondergeteekende gewenscht voor.

ad. art. 17. De Gouverneur kan zeer moeilijk het bezwaar tegen deze bepaling inzien, die veel belemmering van het openbaar verkeer kan tegengaan. Het kan toch niet worden ontkend, dat het rijden met meer dan een wagen aan elkander gespannen (vgl. art. 48 der keur van 1891 P. B. No. 12) gevaarlijk voor de veiligheid is.

ad. art. 18. De voorschriften van dit artikel komen beslist noodzakelijk voor, voor de richtige naleving dezer keur. Als men het oog meer gericht houdt op mogelijke ongelukken, die zeer waarschijnlijk kunnen ontstaan door weglating van een bepaling als die van het tweede lid van dit artikel, dan op mogelijkheid, doch zeer onwaarschijnlijke, vexatiën van den kant der politie, dan zal men wel inzien, dat deze bepaling noodzakelijk is.

ad. art. 19. Deze straffen zijn zoo voorgesteld, omdat zij ook moeten gelden voor recidive, en omdat intrekking van het rijbewijs, als zijnde ontzetting van een recht, niet bij keur als straf mag worden bepaald (vgl. art. 42 Strafrecht en P. B. 1872 No. 28). Hierbij heeft de overweging zijn invloed doen gelden, dat,

waar onze rechters zoo clement zijn met straffen, de hooge strafbedreiging, meer goed in de richting van algemeene praeventie zal doen, dan kwaad in welke richting ook.

In verband hiermede en met het feit, dat bij keur geen hooger boete mag worden bedreigd dan van f100. — (vgl. art. 1. lid 1, van laatstgenoemd P. B.) meent de Gouverneur de afdeelingen in deze niet verder te mogen tegemoet komen, dan door alternatieve bedreiging met boete en gevangenisstraf.

De bedreiging met gevangenisstraf kan niet worden gemist ook met het oog daarop, dat vooruit te voorzien is, dat de meeste overtreders dezer keur niet in staat zullen zijn de boete te betalen, die dan toch in gevangenisstraf moet worden omgezet.

In het belang der openbare veiligheid wordt het noodzakelijk geacht, dat motoren van automobielen evenals die van den tram, en evenals de stoomketels worden onderzocht, voordat zij in gebruik worden gesteld.

Daartoe dient de aanvulling van art. 5.

Bij nota van wijziging worden de hierin bedoelde wijzigingen voorgesteld.

Nota van wijziging.

Keur, houdende regeling van het verkeer op de wegen in verband met het gebruik van motorrijtuigen.

Aan art. 5 worden een tweede en derde lid toegevoegd, luidende:

Een vergunning tot gebruik als bedoeld in het voorgaand artikel wordt op aanvraag afgegeven, nadat is vastgesteld dat het motorrijtuig aan art. 12 voldoet, en dat de beproeving van den motor, zoo zij noodig is, door een door den Gouverneur benoemden deskundige, bevredigende uitkomsten heeft opgeleverd.

De kosten hiervan komen ten laste van den aanvrager.

In artt. 9 en 10 vervallen de woorden: „en ander vee”.

Aan art. 16 wordt het volgende toegevoegd:

30. met zijn rijtuig in de straten, die geen ruimte voor twee motorrijtuigen naast elkaar aanbieden, te blijven staan, tenzij tot het innemen of uitlaten van personen of het lossen of laden van goederen.

In art. 19 vervallen de woorden: „te zamen of afzonderlijk.”

Willemstad, den 20n Augustus 1912.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS.

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

St. Eustatius 10 Aug. 1912.

De „men”, die in mijn laatste correspondentie beweerde, dat landraad Groebe een ernstig tegencandidaat zou hebben in de persoon van H. H. Johnson, heeft nog zoo heel ver niet misgerekend. Op den heer F. G. Groebe werden uitgebracht 16 geldige stemmen en op den heer H. H. Johnson 14. Daar er 31 stemmen waren uitgebracht, en boven de gemelde 16+12 er nog een stem was, waaruit niet duidelijk scheen te zijn of er stond F. G. Groebe of J. G. Groebe, ook eene persoonlijkheid van St. Eustatius, is er verschil van mening gerezen tusschen de stemopnemers of de heer F. G. Groebe feitelijk wel de volstrekte meerderheid zou hebben. De eindbeslissing is dientengevolge overgelaten aan de schriftgeleerden van Curaçao.

oorlogsschip af, wat den tijd aangaat maar met uw welnemen is het oorlogsschip zoowat zes maanden per jaar uit.

Aan den zorg van de vreemdelingen-verkeer-vereening wordt opgedragen het plaatsen van een artistieke klok!!

En ook nog dit. Lichte, vlugge wagentjes zooals op St. Kitt's. En ook nog dit; afschaffing van 't dure tarief 2 gulden per uur. Eens zat ik met een spaanschen geestelijke in een rijtuig van de Klipstraat (landing der Red D booten) naar Habay. Kosten rijtuig f2.50 of wel cinco pesetas. De man keek niet zuinig!!

Van St. Kitts naar St. Eustatius! Dat is een aardig tochtje. Niet lang en wel mooi, bijna altijd ziet men land.

St. Eustatius! — (ik denk aan Jan Paul) maar die is er niet meer, alleen zijn werk, zijn kerk. Ik heb den man altijd bewonderd, maar... toen ik Statius zag, toen stond ik, wat men noemt, gewoon paf. Hoe is het mogelijk, dat de schrijver van „ditjes en datjes” dáár heeft kunnen wonen gedurende 13 jaren!!

Ik ontmoette er father L. van Hogsom, een uitstekend mensch, ik zou haast zeggen het eenigste bezienswaardige van St. Eustatius; de rest

De Heer van de Vrede is weer van zijn herstellingsoord „Saba” terug en de luchtkuur aldaar schijnt hem goed gedaan te hebben; daar hij sinds 1 Aug. weer zijn werkzaamheden kon hervatten.

Eenieder, die een blauwen maandag op St. Eustatius vertoefd heeft, kent „Glassgut”, een allercritiekst punt op een der hoofdwegen, dat zoo dringend reparatie behoeft. Men kon daar een niet alledaagsch schouwspel gadeslaan, n.l. een stuk muur zonder fundament, daar dit langzaam aan in den afgrond verdwenen was, zoodat de muur voor een gedeelte was blijven zweven tusschen hemel en aarde, slechts opgehouden door de doorlopende verlengden. Men had er vroeger gerust een bordje mogen plaatsen met opschrift van „doorloopen svp.” of „van den muur afhouden” of iets dergelijks; want heusch, we hebben hier op Statius geruimen tijd gevaarlijke grappen uitgehaald met over dien muur te blijven hangen, of zoo dicht bij dien muur te passeeren. Gelukkig is dat gevaar thans van de lucht, daar er gezorgd is voor reparatie en niet met lapwerk, maar met algeheele vernieuwing en verplaatsing van fundament; de eenigst mogelijke redelijke oplossing. Nu verwijte men ons later weer niet, hoe het mogelijk is, dat aan de reparatie van wegen zooveel besteed kon worden. Men behoort wel in aanmerking te nemen, dat het metselwerk geschieden moest door metselaars uit St. Kitts. St. Eustatius is slechts één volmaakt metselaar rijk, en die eenige zit reeds maanden achter slot in de gevangenis.

Onlangs werden mij eenige potjes en pannetjes getoond met het opschrift: „No hard times will come on St. Eustatius more.” Blijkbaar is deze wel wat te optimistische reclame uitgelokt door de steeds verdere uitbreiding der katoencultuur. 't Is waar, blijkbaar heerscht er voortgang op St. Eustatius, wat wel blijkt uit het feit, dat gedurende de laatste maanden opvallend veel nieuwe huisjes getimmerd en oude woningen opgekuapt zijn. Doch om zoo gauw te roepen, dat de harde jaren voorbij zijn, lijkt ons wel een beetje naïef en voorbarig. 't Is nog zoo heel lang niet geleden, dat ook de Bovenwindsche eilanden een bar droog jaar hebben doorgemaakt, wat ook thans niet tot de onmogelijkheid behoort. Weliswaar staan er dit jaar verbazende velden katoen reeds te groeien, doch het moet nog heel wat regenen voordat de oogst er is. Wel hebben we aardige regenbuien gehad; doch op 't oogenblik is regen weer hoog noodig. En arm, arm St. Eustatius, wanneer een katoenoogst mislukt. Bij het zien, wat een geld een goede katoenoogst kan opleveren, heeft alles zich met rage op katoenplanten geworpen, zoodat de velden voor jams en sweetpotatoes telken jare gaan inkrimpen. Onlangs werd door iemand een oproep gedaan om voor f100 jams en sweetpotatoes te koopen; doch hem werd al heel gauw de raad gegeven, maar alle moeiten daarvoor te staken; daar er met heel veel moeite niet meer dan een paar tonnen konden worden bijeengebracht. De algemeene behoefte, die zich thans doet gevoelen aan die artikelen, doet ons vreeszen voor een hard jaar voor St. Eustatius, wanneer ooit één jaar de katoenoogst mocht mislukken. Steeds aanplantingen van katoen op grootere schaal is ten eerste te wenschen, en met alle kracht te bevorderen; doch naast katoencultuur een ruim veld voor zoo gemakkelijke groeiende jams en sweetpotatoes blijft het ideaal.

is een vervallen boeltje. Maar daar is haast bij, want binnenkort is Zijn Eerwaarde er van door naar Chili. (Een ieder begrijpt, dat ik hier niet spreek over Gezaghebber van Grol en zijn katoen-cultuur, daarover mag ik niet meespreken.)

Na zeven dagen varens, eindelijk aangeland te St. Martin, de plaats mijner bestemming.

De mensch wikt, God beschikt. Wat zullen mij de jaren daar geven? I don't know, God knows all things.

Alléén dit. Voor ik op St. Martin aankwam, moest \pm 10 minuten varen. Maar in die 10 minuten heeft het (om zoo te zeggen) méér geregend dan in de laatste tien maanden in Curaçao.

Op St. Martin aangekomen, was mijn aankomst zóóveel als een aanmaning aan Pastoor Smit om te vertrekken naar het fransche gedeelte Marigot. Een missionaris heeft geen vast verblijf.

Wat St. Martin is? wat Marigot is? Een volgende keer, voor nu is het basta.

A. K.

St. Martin 10 Aug. 1912.

een beer-hall en dáár een ice-hall en dan weer een winkel en alles schitterend verlicht, kreeg ik den indruk van een groote Europeesche stad — heel wat anders dan Curaçao, het lijkt er niet naar.

Tegen een uur of negen — de kapitein had het zoo geordoneerd, zou het schip vertrekken.

Met tegenzin moest ik de „ville lumière” vergeef mij de overdrijving — verlaten en schitterend als de stad was, zoo lichtloos was de haven.

Een contrast tusschen volop leven en pierachtig-dood. Maar dat zal wel beter worden met het oog op het Panama-kanaal.

En wezenlijk ik was in mijn „humus”. Het heldere maantje deed zoo feestelijk met het water en glansde zoo genoegelijk op en boven mijn scheepstoel, dat ik wampeld de zee liefkreeg; alle doorstanen zeeziek-rampen waren vergeten en ik zat te genieten een kosteloos en toch onbetaalbaar genot. Op zulke oogenblikken is men als verbroederd met iedereen. Aan boord waren ook drie politie-agenten. Hollanders van top tot teen. Wil je wel gelooven, dat het mij goed deed daar in het West-Indiesch maantje, midden op het water, luchtig en frisch eens ongegeneerd Hollandsch te hebben kunnen praten? In Cura-

çao wordt deftig Hollandsch gesproken, maar die politie sprak Hollandsch-Hollandsch; zoo ineet en dat op de kust van St. Thomas!!

Maar met dat al was ik mijn Castro kwijt. De goede man had een 50 dollar betaald om naar St. Thomas te zeilen, want hij had in Curaçao den steamer gemist—echt Castro-achtig!

En de zeilen werden weer geheesen en voort ging het, golf op golf af, deinende naar links en rechts. De maan bleef bleek-glansen met onweerstaanbaar geduld, het water forsificeerde en de zee ruichte kalm en zacht en..... verder weet ik niet meer, wat er gebeurde, want ik sliep. Slapen kan je heerlijk op een zeilboot, beter dan op een stoomboot. Die vervelende schroef op zoo'n steamer, hé! je wordt er naar van. Gelooft me, een zeilvaart—mits niet zeeziek—is te verkiezen boven een steamer. (Ik spreek niet van het eten en drinken, begrepen?)

Saba in zicht. Het beroemde Saba! Helaas, ik kan er niet van meespreken. Alleen van zee uit heb ik 't gezien en er vóórgelegen 2 uur lang misschien. Grootch en majestueus is die rots, maar het is een rots en dus..... goed voor vogels, niet voor menschen. Maar, die er wonen, weten wel beter.

Welnu, ik geef alleen den indruk die men krijgt van Saba, van zee uit gezien, ik oordeel niet over de rest. „De bovenwindsche stemmen” uit Saba spreken luid genoeg.

Van Saba ging de reis voort naar St. Kitts. Allemaal buitenkansjes!! Voor hetzelfde geld St. Thomas en St. Kitts zien noem ik een buitenkansje

Onze aankomst in St. Kitts was 's morgens tegen zes uur. Nu ben ik het volkomen eens met wien dan ook dat 6 uur geen tijd is om een stad te gaan zien. (Ik meen 6 uur 's morgens, niet 's avonds). Maar je moet toch wel een sukkel wezen als je 3 uur op zoo'n bark blijft zitten. (Voor al is je het vooruitzicht heb 2 jaar op St. Martin te blijven). Ik van de bark af, de stad in, 's morgens om 6 uur 30 minuten. Maar 't wordt later, dat begrijp je zelf ook wel!

St. Kitts een vreemde plaats. Niet leelijk maar vreemd. Verbeeld je. Wij gaan een café binnen en je kan geen koffie krijgen; in een ander café en je kan geen bier krijgen. Een ding staat bij mij vast, dat er daar op St. Kitts strenger contróle is dan in Curaçao. Ook zag ik daar op het plein een groote klok. Waarom toch bestaat zoo'n klok niet op Curaçao? Je haugt op Curaçao van het

Met veel belangstelling hebben wij kennis genomen van het artikel in de Amigoe: „Katoencultuur op Saba.”

Op informatie uitgegaan is het ons gebleken, dat inderdaad iedere Sabaneesche landbouwer thans heet er op is zijn landen, die er geschikt voor zijn, met katoen te gaan beplanten. De ruime verdiensten die er op St. Eustatius met katoen worden gemaakt, zullen er ongetwijfeld ook 't hunne toe hebben bijgedragen om de thans op Saba bestaande culturen te vervangen door de katoencultuur.

Men heeft reeds verschillende velden beplant, overeenkomsten zijn er gesloten waardoor kapitaal met werkracht vereenigd wordt, plannen worden gemaakt voor volgend jaar, etc. En dat het hier geen beproeven is zonder eenige hoop op succes, blijkt hieruit dat — met den oogst van de drie laatste weken inbegrepen — 550 pond mooie katoen gewonnen is van het zaad 11. Januari geplant.

Goede hoop is er dus, dat de cultuur zal slagen, en wij, zoo niet overtreffen, dan toch St. Eustatius mogen evenaren in uitvoer van katoen. Wat de hinderpalen betreft, welke deze cultuur hier in den weg staan, die bestaan zooals zij door den schrijver worden aangegeven.

Doch wat de eerste betreft: de groote nood aan werkrachten dat zeker bij welslagen der katoencultuur verminderen. Hoeveel mannen toch verlaten thans ons eiland om als farmers te gaan werken op Bermuda, of te gaan varen in Amerikaanse wateren, enkel en alleen omdat de op Saba bestaande culturen zelfs geen matige verdiensten opleveren. Bij de groote hoop is het niet de zucht om de wijde wereld te zien of om rijk te worden, maar de noodzakelijkheid die hen wegvoert. Want de Sabanees is zeer gehecht aan zijn land en huis, en weet de zoetheit van echt gezellig huiselijk leven ook te genieten en verlaat dat niet dan alleen door nood gedreven. Uit den mond van verschillende heb ik dan ook vernomen, dat zij er de voorkeur aan gaven om thuis te blijven werken, indien zij daar een fatsoenlijk stuk brood verdienen konden.

Bijgevolg zullen er velen thuis blijven of aangelokt door een winstgevend katoencultuur uit het buitenland terugkeeren, om op hun eigen land hun dagelijksch onderhoud te verdienen. De andere moeilijkheid, wat de onkosten van vervoer betreft, blijft bestaan.

Die zou alleen opgelost kunnen worden door een kabelbaan, aangelegd hetzij van Gouvernementswege hetzij op particulier initiatief.

Edoch: Waar en hoe?
Het is niet te stout te beweren, dat een kabelbaan op Saba een totaal onuitvoerbaar zaak is. Niet absoluut genomen, maar onder de tegenwoordige omstandigheden.

Want we zouden niet méér mogen eischen dan een goedkoop eenvoudige kabelbaan, die — van wege de bezuiniging door een der ambtenaren als een bijpostje zou moeten bediend en bestuurd worden. En zulk een kabelbaan met die twee eigenschappen kan hier niet gelegd worden.

Zou men b.v. een kabelbaan willen maken van Windwardside naar Bottom, dan zou het 't beste zijn een „Zahnradbahnzug” te laten loopen, daar de voor dat doel meest geschikte weg nog kronkelt als de weg naar een Zwitserschen bergtop en een kabel waarlangs het vervoer geschieden moet, minstens drie maal onder scherp en of stompen hoek zou moeten buigen.

Richting Bottom — Forthbay hetzelfde euvel, en nog erger, daar het daar bijna zig-zag gaat. Naar de Latherbay bestaat deze moeilijkheid niet, doch daar stuit men op een anderen hinderpaal. De rots, waarin de weg naar die baai neergaat, is van dien vorm, dat een kabel neergelaten van den top, zóó ver in zee uitkomt, dat het onmogelijk is zonder zeer groote onkosten een verbindingspunt in het diepe water te maken. Met de beste bedoelingen is het Gouvernement enkele jaren geleden met de proef ervan begonnen. Ondanks waarschuwingen van deskundigen heeft men geprobeerd, en overeenkomstig de waarschuwingen dier deskundigen, zonder succes.

Door den bekwamen topograaf J. Werbata werd de opmeting gedaan en Openbare Werken maakte het plan. Het luidde aldus:

Het einde van den kabel, neergelaten van Bottom, zou worden bevestigd aan een soort steiger, gebouwd op de volgens berekeningen bepaalden afstand in zee, afgescheiden van het strand.

Zware steenen werden in zee gerold, om als fundament te dienen en de diepte daar ter plaatse te verminderen, ijzeren pijlers met schroefpunten kwamen, die in die onderzeesche losse steenhoop geschroefd zouden worden, bekende Curaçaosche pontjes werden overgebracht waarop men

die pijlers in den grond zou draaien, doch in plaats dat de werklui op de pontjes de zware schroefpijlers rondraaiden, draaiden zij de lichte pontjes als mallemolens rond. De vlieger ging niet op en de conclusie was: Onkosten voor herhaaldelijk vervoer der pijlers en pontjes aan den zeekant, waarvan de eersten er tot nu toe nog liggen en de laatste ettelijke maanden geleden per Drednought beschaamd huiswaarts keerden.

Kabels of liften ten gerieve van cultuur en burgerij zijn en blijven een onmogelijke zaak. Doch dat hebben we voor de nieuwe cultuur niet nodig. Zal de katoencultuur redden, gelijk zij op het oogenblik in het klein doet, dan zijn de onkosten gering te noemen en verlangen wij geen kabelbanen, die daarenboven menigen arme nog een stukje brood ontnemen zou.

Wat onze eenigste wensch is in de toekomst, is een gismachine, gelijk er op St. Eustatius is. Want al heeft de Gezaghebber van St. Eustatius zijne behulpzaamheid aan de Sabaneesche katoenplanters toegezegd, waarvoor zij ZHEG dankbaar zijn, toch dunkt mij zal — ingeval de katoencultuur hier in vollen bloei zal zijn — die machine alleen niet alles kunnen bevatten wat er van St. Eustatius, elders en Saba tot bereiding en export wordt aangebracht. Een eigen machine, met eigen ingenieur op eigen bodem zou dienstgevolge het meest geriefelijke zijn en tevens het goedkoopste ook.

Een zware slag heeft verschillende onzer ingezetenen getroffen door het verlies van den Sabaneeschen schoener „Priscilla”. Een goed en stevig gebouwd schip, uitstekend geschikt voor lading en fijn zeiler, was het beste van de Sabaneesche vloot.

Door bij het laveren te stooten op een onderzeeschen klip is het onbestuurbaar geworden, en, op de rotsen geloopt, geheel uit elkander geslagen.

De bemanning heeft zich gelukkig weten te redden in de twee reddingsboten van het schip en de 4000 dollar tevens verzekerd die aan boord waren. Na 48 uren op te zijn gevaren langs de kust van Goairi, werd behouden de haven van Rio Hacha bereikt.

BERICHT.

Ter wille van den Koninginnedag, welken wij als een nationalen feestdag vieten, zal ons blad reeds Vrijdag a.s. in plaats van Zaterdag verschijnen. Beleefdelyk verzoeken wij de advertenties, ingezonden stukken, muziekprogramma's, of mededeelingen voor dat nummer bestemd, uiterlijk Donderdag in te willen zenden.

De Redactie.

Berichten uit de Kolonie.

De Receptie

ten Gouvernementshuize was Dinsdagavond druk bezocht en zeer geanimeerd.

De St. Jozefsgezellen

van Pietermaai hebben Donderdagavond prachtig feest gevierd ter eere van Pater JANSEN.

Eenige leden van het Bestuur kwamen den Jubilaris afhalen en begeleiden Z.E.W. van het klooster naar de Club. Talrijke Geestelijken vergezelden hen. De weg werd tooverachtig verlicht door bengaleesche toortsen, terwijl het verenigingsgebouw geillumineerd was met transparanten. Oorverdoovend knalden de schoten der donderbussen onder hoog opspuitende fontein van romainesche kaarsen, hoog uit vliegend boven den gloed van bengaleesch licht. In de feestzaal wachtte Z.D.H. Mgr. VUYLESTEKE aan het hoofd der leden en hunne familie den Jubilaris af, die met bloemen werd verwelkomd. Een lustig strijkorkest speelde een vroolijken feestmarsch. De zaal was kwistig versierd met slingers, tropheën, emblemen, groen en bloemen. Nadat een jongenskoor hulde had gebracht aan den minzamen Prelaat, den Apostolisch Vicaris, verscheen de Directeur, de Weleerw. Pater POIESZ, op het podium om den Jubilaris-stichter der Vereeniging te complimenteren uit naam van allen.

„Als er geen jongens bij zijn, is het spel niet volmaakt”, besloot de Directeur, en daarom zou den feestavond worden ingeluid door het jongenskoor met een feestzang ter ere van den jongensvriend, Pater

JANSEN; de leden zouden eerst daarna optreden. De denkbeeldige ziekte van MOLIERE werd in de volkstaal opgevoerd. De zaal schudde van het lachen, men had echt pret. Na de tweede akt werden overvloedig verrassingen aangeboden, waarvan groot gebruik werd gemaakt. Na het comediestuk werd de Hymne der „Titanic” vierstemmig gezongen onder begeleiding van violen. Dat was werkelijk mooi. Maar toen kwam de clou van 't feest. Een olifant, zwaar met geschenken beladen, werd door een Arabier binnengeleid. Plots kwamen er twee Dames ten tonele en Chanteclair, de haan van Rostock. De Arabier vroeg twee helpers om alles af te laden en aan den Jubilaris te brengen. Een reuzenmand met bonbons, gesukerde vruchten, chocolade etc.; een groot pak alpargatas, schoenlappen, allemaal voor de jongens van Pater JANSEN. De Dames „Sirbidornan di la Birgen”, een congregatie door Pater JANSEN gesticht, boden het portret van Monseigneur VUYLESTEKE aan, een crayon tekening van den Heer E. VINCK. De Arabier maakte een deftige buiging, evenals zijn olifant, en wilde vertrekken, maar de haan stapte dapper op hem toe, en liet een scherp „kukelu!” hooren. „Ik ben er ook nog”. Een groot couvert hing aan een rood lint om zijn nek en ook nog een groot gouden kruis. De Arabier hielp het haantje en liet couvert en kruis aan den Jubilaris overreiken. Pater JANSEN las op het couvert „Van Monseigneur” en op het kruis „La Cruz”. „Kukelu!” deed de haan, ik heb het rijkste geschenk gegeven!” Pater JANSEN bedankte de milde gevers met een handdruk; de armen zullen het meest zich over dit cadeau kunnen verheugen.

Een transformist trad nu op, en hij deed het goed. Toen kwam het slot-succesnummer, een dans van ge-transformeerden. Om te gieren van 't lachen, meer vertellen we er niet van, want de Gezellen zullen Dinsdag en Donderdag a.s. voor het Publiek spelen, en wij moeten zorgen, dat de aardigheid er dan niet af is.

Als een bijzonderheid vermelden we nog, dat de Weleerw. Pater P. TER MAAT op zijn cello de Allegro van de 2e sonate van L. VAN BEETHOVEN ten gehoor bracht, begeleid op de piano door de Eerw. Frater CANDIDUS, en daarna nog de Tré Giorni van PERGOLESE.

Geen wonder, dat Pater JANSEN, overstept door zooveel sympathie, van alle kanten ondervonden, allerhartelijkst dank bracht aan allen. Het feest is een schitterend succes geweest, wij hopen, dat het Publiek eveneens bewijs zal geven van sympathie met de Vereeniging, door Pater JANSEN gesticht, en dankbaar gebruik zal maken van de twee voorstellingen welke Dinsdag en Donderdagavond nog gegeven worden.

Hulp in den nood.

Wij hadden ons niet durven voorstellen dat de Kolonie Curaçao in het algemeen en de R. K. Missie in het bijzonder zoo buitengewoon veel deelneming zou ondervinden in Nederland bij de algemeene armoede, welke door de langdurige droogte werd veroorzaakt.

Dank zij een oproep in eenige R. K. Bladen door den Weleerw. Pater CREMER en Pastoor van WEERELT gedaan, mocht de Apostolisch Vicaris in een paar weken tijds ruim f 7.500 ontvangen ter verdeling onder de 16 parochies van Curaçao, Aruba en Bonaire.

Hare Majesteit de Koningin zond reeds f 1000, en na een oproep van de Heeren Prof. Dr. J. BOEKE en Kapitein J. A. SNIJDERS Jr., als vertegenwoordigers der Groep „Ned. Antillen” van het A. N. V. zond Hare Majesteit opnieuw f 500, terwijl H. M. de Koningin-Moeder eveneens f 500 beschikbaar stelde en Z. K. H. de Prins der Nederlanden f 200 toezegde. Deze Koninklijke Gift heeft het Bestuur der Groep in overleg met den Heer Gouverneur, afgescheiden van nog komende giften, verdeeld als volgt: f 500 worden besteed voor Bonaire, f 400 voor Aruba, en f 300 voor de Benedendistricten van Curaçao.

Ook Oost en West heeft in een hoofd-artikel van Het Koloniaal Weekblad steun gevraagd voor onze noodlijdende armen.

Op Aruba heeft zich een commissie van 5 ingezetenen der stad gevormd en een som van f 551,50 reeds opgehaald.

Wij brengen openlijk dank aan allen, die zooveel voelden voor onze armen, en zoo spoedig hulp brachten. Later hopen wij een volledig verslag te geven van de ingekomen gelden.

De Feestcommissie

ter viering van het Koninginnefeest verdient een geheel bijzonder woord van lof. Zij is op het gelukkig idee gekomen ook de Burgerij meer te laten deelnemen aan het feest en door vrijwillige bijdragen de kas der

commissie wat te stijven, zoodat er dit jaar meer gedaan kon worden dan andere jaren.

De commissie heeft het feestprogramma in boekvorm laten drukken, en de bladen aangevuld met advertenties der gevers. Op deze wijze ontving de commissie f 299,50.

De Groep „Ned. Antillen” van het A. N. V. schonk daarenboven een bijdrage van f 50.

Op deze wijze is de Commissie in staat een uitdeeling te houden onder de armen der buitendistricten, zonder het geld voor het volksfeest bestemd te verminderen.

Bravo! Wij hopen, dat dit goede voorbeeld ook in de volgende jaren navolging moge vinden.

De Havenwerken

liggen stil. Het ontstekingschip is tek geslagen en moet gerepareerd worden. Kenners beweren, dat die reparatie ettelijke weken zal duren.

En moeten de Hollandsche genie-soldaten al dien tijd nu maar werkloos blijven? En moet de verbetering der haven, waar zoo'n haast bij is, weer 'n 4 à 5 weken vertraging ondervinden?

Wij willen wedden, dat die Hollandsche Jongens het best aandurven op een vlot, of in een lichter verder te werken, als men het hun maar voorstelt.

Gevaar is er niet bij; de soldaten kunnen doorwerken en de havenverbetering is eerder klaar.

Dat men toch minstens een proef neme. Wat nu is geschied, kan later ook gebeuren en zóó zal onze haven klaar komen, als het veel te laat is.

Een reserve-ontstekingschip is hier onontbeerlijk, en een vlot of lichter kan daar zeer goed voor dienen. Een tent is er gauw overheen getrokken.

Struisvogelpark „Albertine”.

Hedenmorgen is Kapitein L. LENS per „Città di Torino” hier aangekomen met tien struisvogels. De volgende maand komt de adjunct-directeur, de Heer LENSVELD met de 10 overige.

We hopen van harte, dat alles goed mag gaan en de struisvogelteelt hier algemeen worde.

Aan Kapitein LENS een hartelijk welkom en veel succes.

Dankbetuiging.

Van de Curaçaosche Handel Maatschappij, agenten der „Compañía Anónima de Navegación Fluvial y Costanera de Venezuela” een tijdstafel voor de aankomst- en vertrekuren van de „Venezuela”.

Van de firma EDWARDS, HENRIQUEZ & Co., tijdstafels en Hamburg-Gazette.

Van het Bestuur van 't Oranjefonds den trekkingslijst dergehouden loterij.

LOS EFECTOS DE LA EMULSION DE SCOTT

en los niños delgados, pálidos y encenques son verdaderamente maravillosos. Todos los niños deben tomar la Emulsión de Scott legítima para poder desarrollarse fácilmente y para tener huesos fuertes, carnes macizas y la energía que requiere la edad para los ejercicios y estudios diarios. Un cerebro bien nutrido hace un hombre inteligente, y un cuerpo bien desarrollado y sano hace un hombre fuerte, y ambas cosas pueden conseguirse con el uso continuado de la

EMULSION DE SCOTT

que es el alimento-medicina más energético y la mejor y genuina de todas las emulsiones de aceite de hígado de bacalao.

“Siempre que las condiciones clínicas lo reclaman, uso la Emulsión de Scott obteniendo siempre un resultado terapéutico que ha superado en mucho al obtenido en las mismas condiciones con otras preparaciones similares. La influencia que tiene sobre el desarrollo de los niños ha sido siempre tan rápida que convenciéndome de sus efectos la he empleado con confianza hasta en mis propios hijos.” DR. RAFAEL FREITEZ PINEDA, Barquisimeto, Venezuela.

Van den Heer LEVY BAIZ twee monster-Hesschen mineraal-water „La Lajita”.

Hoog bezoek.

Prof. VAN VOLLENHOVEN en Dr. CRAMER, Dinsdag hier aangekomen. Zijn Donderdag per Hr. Ms. Zeeland in gezelschap van de Heeren KAKEBEEKE, DUSSEL en den Adjutant van den Gouverneur, Luitenant PIEPER, naar Aruba vertrokken en keeren Zondag hier terug.

Met de Caracas is Donderdag Mr. L. KUHN, Advocaat, in verband met de regeling der Sint Barbara-questie hier uit Nederland aangekomen.

Examen.

Op 24 Juli heeft de Jongheer J. ARENDS, student aan het St. Canisius-College te Nijmegen, met goed gevolg examen afgelegd voor het Diplom H. B. S. welk examen geldt voor admmissie ter Universiteit.

Ook de Jongheer ARENDS heeft zijn voorbereiding ontvangen op het St. Thomas-College alhier.

De hoedenindustrie op Curaçao.

Naar we vernemen, zal op aandringen van den heer Nassy, die de regering van West-Indië tijdens de koloniale landbouwtenoonstelling te Deventer vertegenwoordigde, door den minister van Koloniën een deskundige naar Curaçao worden uitgezonden, teneinde de hoedenindustrie, waarvoor H. M. de Koningin zich persoonlijk bijzonder interesseert, technisch voor te lichten, opdat deze industrie aldaar meer en meer een bestaansbron worde voor de bevolking, als de welvaart bedreigd wordt bij totale mislukking van den oogst, zooals thans op Curaçao het geval is wegens gebrek aan regen sedert November 1911.

Wat voor deskundigen, of dat zijn zal? Op vlechtgebied bezitten wij een alleszins bevoegden deskundige in de persoon van den Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ. We hopen, dat het een deskundige op handelsgebied van de hoedenijverheid zijn zal. De handel staat nog veel te los naast, soms zelfs vijandig tegenover deze volksindustrie en dat moet en kan zeer zeker verbeterd worden.

Naar wij vernemen zal men trachten deze industrie ook in Suriname in te voeren. Waar er reeds zooveel vlechtcentra zijn, kan Suriname er nog best bij, en wij kunnen er misschien beter stroo door machtig worden. Immers, als Suriname meer direct belang heeft bij de stroovlechterij, zal het zoozeer gewenschte stroo, dat daar uitstekend groeien wil, er ook wel in groote hoeveelheden worden aangeplant en dan schiet er licht iets voor ons over. Wij hopen dat onze Zusterkolonie

B. L. DOGLERS